

Mál nr. 202/2018**M og
Vátryggingafélagið V vegna slysatryggingar ökumanns ökutækisins A****Takmörkun ábyrgðar vátryggingafélags vegna slyss 23.7.2017.****Gögn.**

Málskot málskotsaðila, móttakið 19.6.2018, ásamt fylgiskjölum.

Bréf X, dags. 28.6.2018.

Bréf lögmanns M, dags. 9.7.2018.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M slasaðist þegar hann ók fjórhjól í eigu föður vinar síns út af vegi með þeim afleiðingum að hann féll af því. M var 16 ára gamall þegar slysið átti sér stað og hafði aldrei öðlast ökuréttindi.

V hefur hafnað bótaskyldu úr slysatryggingu ökumanns fjórhjólsins þar sem M hafi í umrætt sinn notað fjórhjól í algjöru heimildaleyfi í skilningi 1. mgr. 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987, sbr. 2. mgr. 90. gr. sömu laga og fébótaskylda hafi þannig færst yfir á hann sjálfan vegna tjónsins. V telur að hugtaksskilyrði algjörs heimildaleyfis séu uppfyllt þar sem enginn fullorðinn hafi verið heima þegar M og vinur hans hafi tekið fjórhjól og ekið því og ályktar V að eigandi fjórhjólsins hefði ekki leyft notkun þess þar sem það hafi ekki verið í ökuhæfu ástandi. Einnig vísar V til þess að M hafi brotið gegn varúðarreglu í vátryggingarskilmálum, nánar tiltekið gr. 4.10 þar sem kemur fram að vátryggður þurfi að hafa réttindi og kunnáttu til að aka vátryggðu ökutæki. Þannig hafi M sýnt stórkostlegt gáleysi og geti V því takmarkað ábyrgð sína að fullu, sbr. 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004. Vegna þess vísar V helst til þess að 16 ára einstaklingur eigi að geta gert sér grein fyrir því að hann eigi ekki að aka án ökuréttinda og hvaða hættu það geti falið í sér, auk þess sem hann hafi átt að sjá að fjórhjól var ekki í ökuhæfu ástandi. Því til viðbótar telur V að atvik slyssins, þ.e. að M hafi misst stjórn við aksturinn þar sem hann hafi verið að fylgjast með hraðamæli í stað þess að horfa fram fyrir sig, sýni stórkostlegt gáleysi af hans hálfu. V telur því ef ekki sé fallist á heimildaleyfi að ábyrgð þess falli niður að fullu vegna stórkostlegs gáleysis M og þess háttar broti hans gegn varúðarreglu vátryggingarskilmála.

M telur í fyrsta lagi að hugtakið algjört heimildaleyfi verði að túlka mjög þröngt og vísar þar til ummæla fræðimanna um að það eigi aðeins við þegar ökutæki er stolið og þannig hafi aðstæður ekki verið hjá M. Hann hafi verið í heimsókn hjá vini og mátt ætla að hann mátt aka hjólinu og vinur hans, sonur eiganda hjólsins, hafi margoft ekið því. Einnig telur M að hann hafi ekki sýnt stórkostlegt gáleysi við akstur hjólsins og ekki eigi að meta réttindaleyfi hans sem slíkt. Því til viðbótar vísar M því á bug að hann hafi getað gert sér grein fyrir því að ástand hjólsins hafi mögulega verið þannig að varhugavert hafi verið að aka því þar sem hann hafi ekki reynslu til að meta það. Að öllu virtu telur M að V sé ekki heimilt að takmarka ábyrgð sína að fullu vegna slyssins.

Álit.

Í málinu er í fyrsta lagi ágreiningur um hvort M hafi tekið fjórhjól sem vátryggt er hjá V í algjöru heimildaleyfi og njóti því ekki vátryggingaverndar skv. 1. mgr. 92. gr. umferðarlaga um þar sem kveðið m.a. er kveðið á um að ökumenn skulu tryggðir sérstakri slysatryggingu. Ljóst er af lögskýringargögnum og fræðiritum að skýring á umræddu heimildaleyfi er mjög þröng. Þær aðstæður sem voru uppi í þessu máli, þar sem aðgangur M að fjórhjólinu sem hann ók var með samþykki sonar vátryggingartaka sem hann vissi til að hefði áður ekið hjólinu og þess að ekki hefur annað komið fram en að M hafi ætlað að skila fjórhjólinu skömmu síðar á sama stað, verða ekki lagðar að jöfnu við algjört heimildaleyfi í skilningi 2. mgr. 90. gr. umferðarlaga.

Í öðru lagi nær ágreiningur aðila til þess hvort M hafi sýnt stórkostlegt gáleysi í skilningi 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga við það að aka fjórhjólinu án ökuréttinda og án sérstakrar kunnáttu og það að hafa misst stjórn á hjólinu yfirhöfuð. Það er skýrt að M gætti ekki að varúðarreglu í gr. 4.10 í vátryggingarskilmálum um ökuréttindi og kunnáttu þegar hann ákvað að fara af stað á

fjór hjólinu. M hafði aldrei öðlast ökuréttindi og hefur ekki sýnt fram á að hann hafi nokkra kunnáttu haft til að stjórna slíku. M var 16 ára þegar umrædd háttsemi átti sér stað og almennt verður að gera þá kröfu til einstaklinga á þeim aldri að þeir geri sér vel grein fyrir þeirri hættu sem af slíkri háttsemi stafar og eiga sjónarmið 3. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga ekki við í málinu. Lýsing á aksturslagi bendir einnig til þess að M hafi ekki haft fulla stjórn á fjór hjólinu þar sem hann var að fylgjast með öðru en því sem framundan var og hefur ekki hagað ökuhraða eftir aðstæðum. Sú háttsemi telst stórkostlega gálaus af hans hálfu. Með hliðsjón af sök hans, því að hann var ekki undir áhrifum áfengis eða fíkniefna og atvikum að öðru leyti verður að takmarka ábyrgð V að hluta, eða að helmingi. M á því rétt á bótum vegna helmings tjóns síns úr slysatryggingu ökumanns ökutækisins VH Z19 hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr slysatryggingu ökumanns ökutækisins A en bótaréttur hans skerðist um 50%.

Reykjavík, 7. ágúst 2018.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Jón Magnússon lögm.